

Begin van het moestuinseizoen

1. Buiten

Zaaien in volle grond

Algemene regel : de hoeveelheid aarde waarmee je het zaadje bedekt, mag maximaal drie maal de breedte van het zaad zijn.

Zaai periode : is vooral afhankelijk van de bodemtemperatuur en het risico op vorst (vooral nachtvorst). Dit is verschillend van soort tot soort en binnen elke soort kunnen er ook verschillen zijn tussen de variëteiten.

Soort	GrondT°	Zaai periode	Opmerkingen	Afstand tussen zaailijnen
Tuinboon	8°C	Februari- maart	In lijnen zaaien : om de 10-15 cm In groepjes zaaien van 2-3 zaden om de 40-50 cm Aanaarden wanneer de planten 20-30 cm hoog zijn.	40-50 cm
Erwt	5-24°C	Februari- maart	In lijnen zaaien : om de 2 cm (lage rassen) om de 3-4 cm (hoge rassen) In groepjes zaaien van 5-7 zaden (lage rassen) om de 15 cm Aanaarden wanneer de planten 15 cm hoog zijn.	35 cm (lage rassen) 60 cm (hoge rassen)
Radijs	7-32°C	Vanaf midden maart	In lijnen zaaien : om de 3 à 5 cm Uit de hand zaaien of tussen andere groen- ten. Regelmatig kleine hoeveelheden zaaien. Uitdunnen indien nodig.	20 cm
Pluksla	5-27°C	Vanaf midden maart voor de vroeg varië- teiten	In lijnen zaaien : om de 2-3 cm Uitdunnen indien nodig om de 15-25 cm Eventueel binnen zaaien en herplanten wanneer ze 2-3 blaadjes hebben.	30 cm
Raketsla		Vanaf april	In lijnen of uit de hand zaaien Regelmatig kleine hoeveelheden zaaien Indien nodig uitdunnen om de 15-20 cm	30 cm
Wortelen	7 à 30°C	Vanaf midden maart voor de vroeg varië- teiten	In lijnen zaaien In banden zaaien van 8-10 cm breed Uitdunnen tot op 5 cm wanneer de plan- ten enkele blaadjes hebben. Eventueel tussen andere groenten (ui, radijs...)	20-30 cm
Stengelui	10 à 30°C	Maart - april	In lijnen zaaien, niet te dicht zodanig dat je niet moet uitdunnen	20 cm
Ui	10 à 30°C	Maart - april	In lijnen zaaien, uitdunnen tot 8-10 cm voor de groei. Houdt niet van droogte.	25 cm

Tuinbonen :

- Ontkieming binnen 1 à 4 weken
- Grote zaden (gemakkelijk te manipuleren door de kinderen)
- Zaden kunnen geweekt worden in water alvorens ze te planten
- Resistent tegen koude
- Houden van zware en vochtige aarde

Erwten :

- Ontkieming binnen 1 à 2 weken
- Grote zaden, gemakkelijk te manipuleren door de kinderen
- Zaden kunnen geweekt worden in water alvorens ze te planten
- Houden niet van warmte
- Verschillende soorten :
 - Lage rassen : kunnen zonder steun worden gepland, indien ze dicht genoeg op elkaar worden gezaaid.
 - Hoge rassen : steun nodig voor op te klimmen, ontwikkelen zich trager maar gaan langer mee.
- Doperwten: we eten de zaden
- Sluimerwt/peultjes : we eten de onrijpe peulen (nog plat)
- Gladde zaden : meer resistent tegen koude ⇒ kunnen vroeger gezaaid worden
- Gerimpelde zaden : minder resistent tegen koude maar resistenter voor warmte ⇒ later op het jaar zaaien

Radijzen :

- Zeer snelle ontkieming (binnen 4-5 dagen)
- Kleine ronde zaden
- Verschillende soorten :
 - Kleine rode, witte radijzen,... (radis de tous les mois) : snelle ontwikkeling (3 à 6 weken)
 - Lange radijs (bv: ijsradijs eiszapfen.) : langere ontwikkeling (1,5 à 2 maanden)
 - Winter radijs : op het einde van de zomer zaaien, langere ontwikkeling (1,5 à 2 maanden)

Pluksla :

- Snelle ontkieming (binnen 4 à 10 dagen)
- Kleine, afgeplatte zaden
- Je kan meerdere keren blaadjes inzamelen van dezelfde plant indien je het groeipunt van de plant niet verwijderd
- Geliefd bij slakken

Raketsla of rucola :

- Snelle ontkieming (binnen 4-5 dagen)
- Kleine ronde zaden
- Gelijkaardige cultuur als pluksla

Wortelen :

- Kleine bruine zaden
- Ontkieming is vaak grillig : normaal binnen 10 à 20 dagen
- Verschillende soorten :
 - Vroege wortelen : snelle groei, kunnen niet bewaard worden
 - Bewaarwortel : langere ontwikkeling, laten zich goed bewaren

Uien :

- Hoekige, kleine zwarte zaden
- Verschillende soorten :
 - Stengelui of busselui : vormen een lange, witte, dikke schacht. Vormt geen bol. Ze worden vaak toegevoegd aan salades, platte kaas,....
 - Ui: zaaïen of planten met het oog op dikke bollen te oogsten.

EERSTE AANPLANT IN VOLLE GROND

Look
Sjalot
Ui

BESCHERMEN TEGEN DE KOUDE

- Winterzeil
- Koude serre
- Afdekken met stro

Begin van het moestuinseizoen

2. Binnen zaaien

Algemene regel : door binnen te zaaien, kan je de teelperiode verlengen met 1 à 2 maand. Dit kan nuttig zijn voor gewassen die afkomstig zijn uit warmere regio's en die hier moeite hebben om hun cyclus volledig te doorlopen. Voor andere planten laat het toe om eerder te beginnen of om de ontkieming beter op te volgen...

Je zaait vroeg, begin de lente, om van het warmere binnenklimaat te profiteren.

Na ontkieming moet men een aantal stappen volgen om de planten in goede gezondheid te houden totdat ze buiten gepland kunnen worden :

- Zet de planten op een plaats waar er veel licht is anders zullen ze te hoog opschieten.
- De planten moeten ten minste één keer herpot worden in grotere recipiënten om een voldoende hoeveelheid nutriënten te verzekeren en om te vermijden dat de wortels 'draaien' in de pot.
- Langzaam maar zeker moeten de planten acclimatiseren aan hardere condities (lagere T, sterker licht, wind,...) maar hou ze weg van vorst: de planten worden steviger en resistenter.

De belangrijkste planten die binnen gezaaid worden :

- tomaat, paprika en chilipeper, aubergine, lampionplant
- kalebas (pompoen, courgette, komkommer en augurk), artisjok,...
- basilicum

Soorten	Bodem T°	Zaaiperiode	Opmerkingen
Tomaten	20-27°C	Midden februari tot midden maart	Zaaien in broeikas (1 zaad om de 4-5 cm) Verspenen in individuele potten van zodra de eerste 2/3 echte bladeren aanwezig zijn. Herplanten in serre of volle grond, indien mogelijk beschut met een dak, wanneer 60-70 cm hoog
Chilipepers	20-30°C	Midden februari tot midden maart	Zaaien in broeikas (1 zaad om de 4-5 cm) Verspenen in individuele potten van zodra de eerste 2/3 echte bladeren aanwezig zijn. In volle grond overplanten wanneer 60-70 cm hoog
Aubergines	20-22°C	Midden februari tot midden maart	Zaaien in broeikas (1 zaad om de 4-5 cm) Verspenen in individuele potten van zodra de eerste 2/3 echte bladeren aanwezig zijn. In volle grond overplanten wanneer 60-70 cm hoog
Lampionplant	20-35°C	Midden februari tot midden maart	Zaaien in broeikas (1 zaad om de 4-5 cm) Verspenen in individuele potten van zodra de eerste 2/3 echte bladeren aanwezig zijn. In volle grond overplanten wanneer 60-70 cm hoog

Courgette, pompoen,...	20-25°C	Vanaf midden april	Zaaien in potten (1 à 3 zaden, enkel de beste plant behouden). Herpotten in grotere potten indien nodig. In volle grond planten vanaf midden mei.
Komkommer, augurk, meloen	22-35°C	Maart - April	In potten zaaien (1 à 2 zaden, enkel de beste plant behouden). Herpotten in grotere potten indien nodig. Herplanten in serre of volle aarde vanaf midden mei.
Basilicum	20 à 22°C	Maart - April	In broeikas zaaien. In paren in potten. Herplanten in volle aarde vanaf midden mei of in potten houden.

Tomaat :

- Vrij snelle ontkieming, na 8 à 10 dagen
- Kleine, platte zaden
- Nutriëntrijke grond nodig
- Gevoelig aan meeldauw ⇒ onder dak of in serre zetten
- Enkele variëteiten zijn resistenter en beter aangepast om in volle aarde te groeien. Algemeen gezien zijn kerstomaten gemakkelijker te kweken.

Chilipeper :

- Langzame ontkieming, in het donker (bedek het zaaisel met een dunne laag aarde, daarna met een karton).
- Kleine, afgeplatte zaden.
- Verschillende soorten : pepers worden in verschillende schalen ingedeeld. Hieronder worden ze ingedeeld naar hun pikantheid:
 - zachte pepers (paprika's) :
 - sterke pepers:

Aubergine :

- In het algemeen een snelle ontkieming
- Kleine, afgeronde zaden
- De aubergine heeft gedurende zijn volledige levenscyclus een warme temperatuur nodig. Onder 12°C stopt de groei.
- Kies vroegrijpe variëteiten voor de cultuur in volle grond.

Lampionplant :

- Kleine afgeronde zaden

Kalebass : courgette en pompoen :

- Relatief grote en afgeplatte zaden.
- Relatief snelle ontkieming (1 week).
- Zaadlobben (kiemlob of cotyl) lijken op twee grote, ovale bladeren.
- Mannelijke en vrouwelijk bloemen op dezelfde plant. Enkel de vrouwelijke bloemen zorgen voor vruchten.
- Kalebassen kunnen zich op twee manieren ontwikkelen :
 - Variëteiten die de vruchten aan de stam dragen en kleine struiken vormen
= de meeste courgettes
 - Kruipende variëteiten die vruchten dragen aan de ranken. De stengels kunnen verscheidene meters lang worden naargelang de variëteit. In de meeste gevallen kruipen deze stengels over de grond maar ze kunnen zich ook vasthechten aan een verticale structuur.
= de meeste pompoenen

De kruipende variëteiten kunnen best na het vierde blad afgeknepen worden zodanig dat de plant zich kan vertakken.

Courgettes worden geoogst en gegeten wanneer ze nog niet volgroeid zijn, pompoenen daarentegen worden pas geoogst wanneer ze rijp zijn.

Komkommer/augurken :

- Zaden gemiddelde grootte, afgeplat
- In het algemeen verloopt de ontkieming vrij snel (8-10 dagen)
- Zaadlobben lijken op twee grote ovale bladeren
- Zowel mannelijke en vrouwelijke bloemen op dezelfde plant. Enkel de vrouwelijke bloemen zorgen voor vruchten.
- De stengel heeft vele hechtranken. Kunnen verscheidene meters lang worden en hebben dus een ondersteuning nodig om op te klimmen.
- Planten die warmte nodig hebben en gevoelig zijn voor droogte.
- Komkommers en augurken worden geoogst en gegeten alvorens ze volledig volgroeid zijn.

Basilicum:

- Kleine, ronde en zwarte zaden die blauw verkleuren wanneer ze bevochtigd worden.
- Snelle ontkieming
- Houden van warmte maar zijn gevoelig voor droogte.
- Tijdens de groei van de plant regelmatig snoeien opdat zij zich goed vasthechten en om de bloemzetting te vertragen.
- Verschillende variëteiten die verschillen in kleur, vorm, grootte bladeren en parfum.